MAVİ BAYRAK KRİTERLERİ KAPSAMINDA MARİNALARDAN BEKLENTİLER, 2012 YILI DENEYİMLERİ

Gürcan KAYA
Mavi Bayrak Muğla İl Koordinatörü
Çeşme - İZMİR

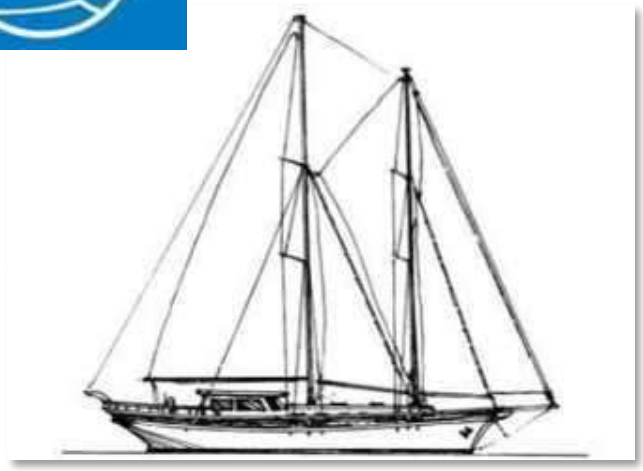

Sunum Başlıkları

- Genel bilgilendirme
- Denetimler
- Atık Yönetimi
- Çevresel takip sistemi ve çevre eğitim etkinlikleri
- Cankurtaran ve ilkyardım malzemeleri
- Engelliler için olanaklar
- Yatlarda Mavi Bayrak

Genel Bilgilendirme

- FEE şu anda 70 üye ülkeye ulaşmış durumda.
- Mavi bayrak,Dünya Turizm Örgütü tarafından dünyada **en yaygın ve halk nezdinde tanınan eko-etiket** olarak gösteriliyor.
- Youtube Blue Flag Channel yayına başladı. İngilizce çekilmiş mavi bayrak konulu videolarınızı bizlere gönderebilirsiniz. (www.blueflag.org)
- Uluslararası Jüri 19 Nisan'da toplanacak ve 1 hafta sonra sonuçlar açıklanacak. Biz de buna uygun olarak her senekinden 1-2 hafta önce sonuçları açıklayabileceğiz.

TÜRKİYE ÇEVRE EĞİTİM VAKFI

- 1993 YILINDA KURULDU
- ULUSLARARASI ÇEVRE EĞİTİM VAKFI'NDA(FEE) ÜLKEMİZİ TEMSİL EDİYOR
- FEE'NİN **64** ÜYE ÜLKESİ VAR
- KAMU HİZMETİNİ STK OLARAK ÜSTLENMİŞ BİR VAKIF

TÜRKİYE ÇEVRE EĞİTİM VAKFI

FEE

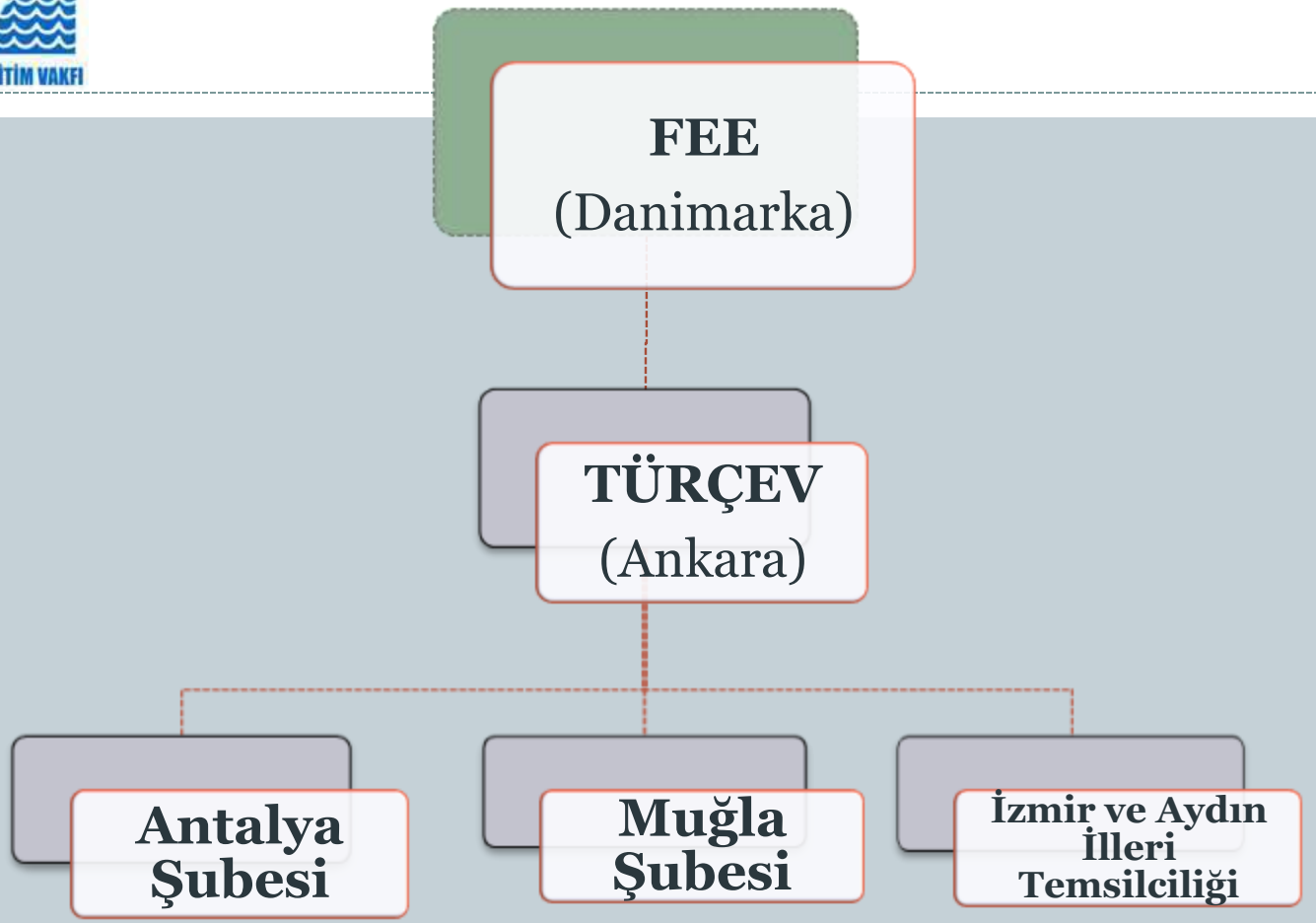

Eco-Schools

Young Reporters for the environment

LEARNING ABOUT FORESTS

The Green Key

TÜRKİYE ÇEVRE EĞİTİM VAKFI

- ULUSLARARASI
  - MAVİ BAYRAK
  - EKO-OKULLAR
  - ÇEVRENİN GENÇ SÖZCÜLERİ
  - OKULLARDA ORMAN
  - YEŞİL ANAHTAR

  PROGRAMLARINI, FEE'NİN TÜRKİYE TEMSİLCİSİ OLARAK YÜRÜTMEKTEDİR

Uluslararası Çevre Eğitim Vakfı (FEE)

FEE'YE ÜYE ÜLKELER (64 ülke)

Avrupa	Amerika	Afrika	Asya ve Uzakdoğu	Ortadoğu
1. Belgium-Flanders	1. Aruba	1. Kenya	1. Kazakhstan	1. Iran
2. Belgium-Wallonia	2. Bahamas	2. Morocco	2. Mongolia	2. Israel
3. Bulgaria	3. Brazil	3. South Africa	3. China	3. Jordan
4. Croatia	4. Canada	4. Uganda	4. Japan	4. United Arab Emirates
5. Cyprus	5. Dominican Republic	5. Tunisia	5. Malaysia	
6. Czech Republic	6. United States of America	6. Mauritius	6. New Zealand	
7. Denmark	7. US Virgin Islands			
8. England	8. Sint Maarten			
9. Estonia	9. Puerto Rico			
10. Finland	10. Turks and Caicos Islands			
11. France	11. Mexico			
12. Germany				
13. Greece				
14. Iceland				
15. Ireland				
16. Italy				
17. Latvia				
18. Lithuania				
19. Macedonia				
19. Malta				
20. Montenegro				
21. Netherlands				
22. Northern Ireland				
23. Norway				
24. Poland				
25. Portugal				
26. Romania				
27. Russia				
28. Scotland				
29. Serbia				
30. Slovakia				
31. Slovenia				
32. Spain				
33. Sweden				
34. Turkey				
35. Wales				
36. Ukraine				

TÜRKİYE'DE YILLARA GÖRE MAVİ BAYRAK SAYILARI

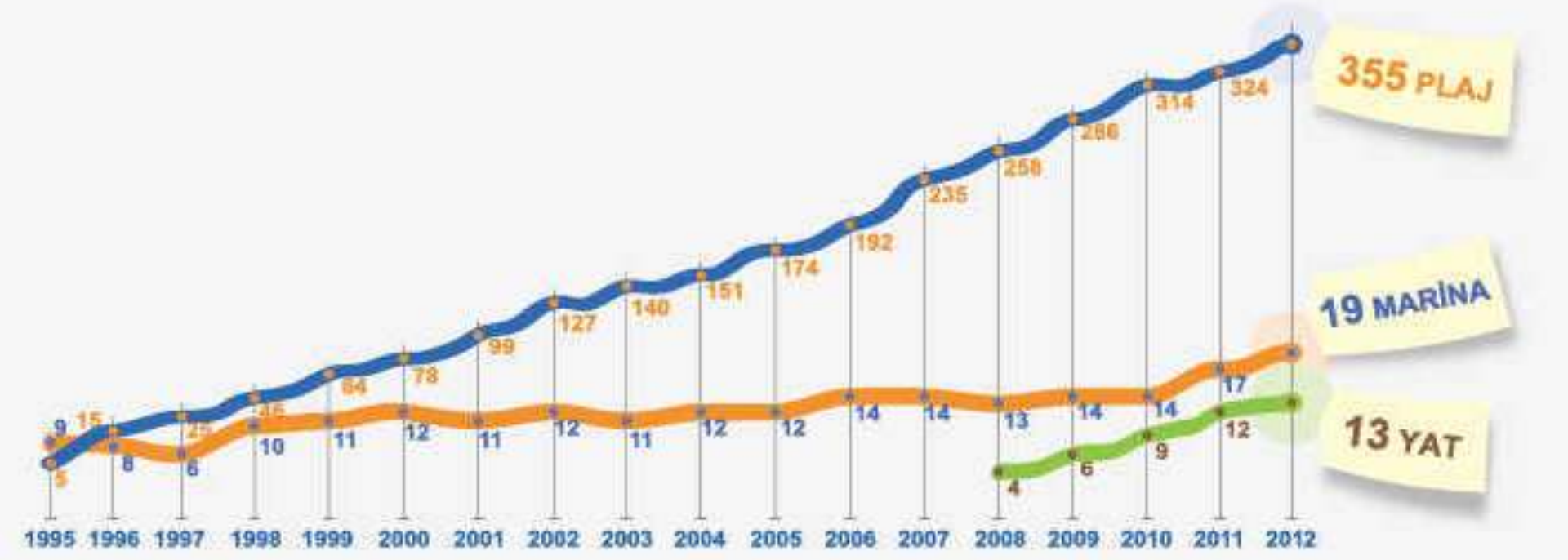

Dünya sıralamasında nerdeyiz?

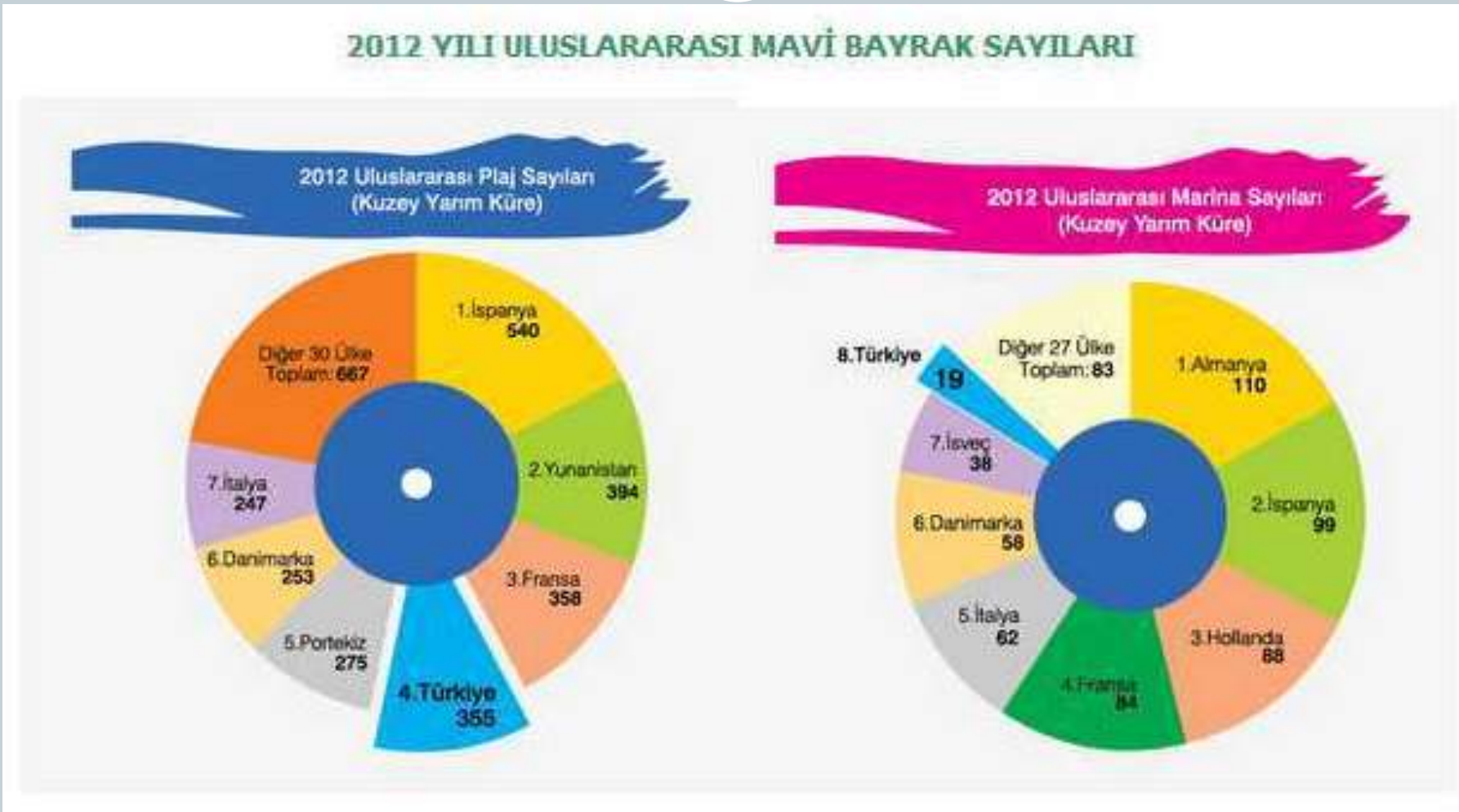

Yeni Kriterler

- Marina kriterleri, küçük marinaları da dahil edebilmek adına yeniden yazılıyor, biraz daha esneklik tanıyacak şekilde.
- **Deniz koruma alanları, biyoçeşitlilik** ve istilacı türlerle mücadele (invasive alien species) konuları önümüzdeki seneden itibaren yeni kriterler olarak karşımıza çıkacak.

Yeni Kriterler

- **Marina kriter no 1,** hassas alan bilgisinde bu konulara yer verilmesi
- **Marina kriter no 4,** çevre eğitim etkinliklerinden en az 1 tanesinin bu konularla ilgili olması
- **Marina kriter no 6,** marina yönetim birimine Deniz Koruma Alanı yöneticisinin de dahil edilmesi
- **marina kriter no 8,** Hassas alan yönetimi (yeni kriter- hassas alan içerisinde veya yakınında bulunan marinanın bu alanla ilişkisi nedeniyle çıkaracağı bir yönetim planı)

Yeni Kriterler

- **marina kriter no 9,** 150'den az sayıda berth için, tehlikeli atık alımlarında yakındaki bir marina veya istasyondan faydalanabilme opsiyonu getirildi
- **marina kriter no 12-13,** 150'den az sayıda berth için, sintine ve tuvalet suyu atık alımlarında yakındaki bir marina veya istasyondan faydalanabilme opsiyonu getirildi

Denetimler

- Mavi bayrak panoları
  - Mavi bayrak panosunun yeri uygun olmalı
  - Okunaklı ve temiz olmalı
  - İnfo gözlerdeki dökümanlar pvc kaplı olmalı
  - Acil durum telefonları eksiksiz yazılmalıdır.

- Marina çevre davranış kuralları
  - Mavi bayrak panosunda yer alan çevre davranış kuralları dışındaki marina çevre davranış kurallarını panoda sergileyebilirsiniz.

- Doğal Hassas Alan bilgisi
  - Doğal hassas alanlar ile ilgili bilgiler verilmelidir.

Doğal hassas alan bilgisi

- Marinayı kullananlara,yakın çevre eko-sistemleri ile doğal hassas alanlar hakkında bilgi verilmelidir.(z)

HASSAS ALANLAR

DATÇA-BOZBURUN ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ

Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi;Datça ve Bozburun yarımdası bir çok tarihi kalıntıya ev sahipliği yapması nedeniyle Özel Çevre Koruma bölgesi altında olan bir alandır.

Yarımada, tarihten günümüze kadar çeşitli medeniyetlerin ürünü, yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik, mimari ve benzeri özelliklerini temsil eden arkeolojik, kentsel, doğal, tarihi kalıntılara ev sahipliği yapmaktadır. Bu alanlar yarımada üzerinde dağınık olarak yer almaktadır. Eski dönemlerde özellikle deniz ticaret noktalarından biri olan Knidos;bölge için ayrı bir önem teşkil etmektedir.**Knidos**; Antik Çağ'ın altı Dor kentinden biri olan Knidos,Datça Yarımadasında yer almıştır. Antik Knidos Milattan önce 7. Yüzyılda bugünkü Datça ilçesinin yakınlarında kurulmuş, MÖ 4. Yüzyıl ortalarında ise Tekri'ye taşınmıştır. Taşınmanın nedeni o dönemde çok gelişmiş olan deniz ticareti olabilir. Özellikle şarap, sirke, zeytinyağı ihraç edilmiştir. Yarımada da bulunan diğer tarihi kalıntıları şöyle sıralamak mümkündür; **Amos,Laryma,Bybassium,Soronda.**

Ekosistem Datça Bozburun ekosistem temelinde nadirlik açısından incelendiğinde; Maedicago marina, Eryngium maritmum, Euphorbia paralias gibi kumul bitkileri Cupressus sempervirens (servi), Pinus buritia (kızıl çam) ve Arbutus andrachne (sandal ağacı), Phoenix theophrasti (Datça Hurması) ve Liquidambar orientalis (sığla ağacı) bitki türlerine, kuş türlerinden Falco elenorose (karadoğan - KD), F. Pereginus gökdoğan-KD), F. Naumanni (küçük kerkenez -KD), Hieraetus fasciatus (tavşancıl -KD), Larus audoinii (ada martısı- KD) ve Phalacrocorax aristotelis desmarestii (tepeli karabatak -KD) memeli türlerinden; Monachus monachus (Akdeniz foku-HD) Capra aegagrus (yaban keçisi-HD) ve Lutra lutra (su samuru-HD) sürüngenlerden Testudo graceae (HD) örnek olarak verilebilir

Bozburun Batığı

Marmaris'in Selimiye köyüne birkaç kilometre mesafedeki Küçüven Burnu'nda keşfedilen bu Bizans gemisi, merkezi Bodrum'da bulunan Sualtı Arkeoloji Enstitüsü arkeologları tarafından kazıldı.Ön çalışmalar sırasında Bozburun'daki batık alanından çıkarılan amfora örnekleri, geminin 9. yüzyılda ya da 10. yüzyıl başında battığını gösterdi. Bu, Doğu Akdeniz'de dramatik değişimlerin yaşandığı, Bizans İmparatorluğu'nun Altın Çağı'na girdiği bir dönemdi. Su yüzeyine çıkarılan amforalar, çanak çömlek parçaları, demir, bakır, ahşap, kemik ve camlar kamptaki konservasyon,kazı sonunda hepsi şu an dünyanın en önemli su altı arkeoloji müzesi olarak bilinen Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi'ne taşındı."

Denetimler

- Vaziyet Planları
  - Web sayfamızda verilen örneğe uygun şekilde yapılmalıdır.
- Çevre Eğitim Etkinliği Tablosu
  - Gerçekleştirilmesi planlanan çevre eğitim Etkinlik tablosu panoda yer almalıdır.
- Yatlarda Mavi bayrak bilgisi
  - Yatlarda mavi bayrak programı ile ilgili mavi bayrak panosunda bilgilendirici dökumanlar olmalıdır.
    (Yeni mavi bayrak panolarında yatlarda Mavi bayrak bilgisi yer almaktadır.)

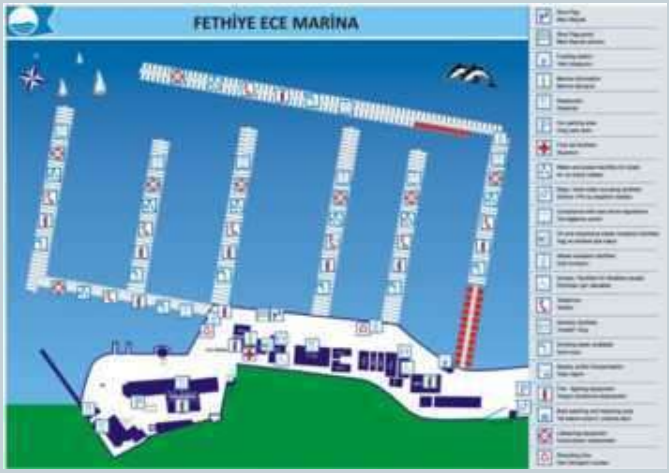

Marinada atık yönetimi

- En az 3 farklı tehlikeli atık için toplama imkanı olmalı (atık yağ, pil/akü, sintine, zehirli boya vb.)
- Lisanslı bir taşıyıcı ile bertaraf edilmeli
- Atık toplama ünitelerinin ulaşılabilir bir yerde olması
- Atık toplama ünitelerinin yerleri haritada gösterilmeli
- Toplama ünitelerinin yerleri belirlenirken ,işlevsel bir noktada olmasına aynı zamanda da estetiğe önem verilmelidir.

Marinada atık yönetimi

- Katı atıklar
  - Marina geri dönüştürülebilen atıkların uygun şekilde geri dönüşümüne tabi tutulmasını sağlamakla yükümlüdür.Lisanslı taşıyıcılar atıkları geri dönüşüm tesisine taşımalıdır.

- Atıksular
  - Marinada atıksu alım olanakları bulundurulmalıdır.

- Tehlikeli atıklar
  - Bitkisel atık yağlar
  - Kimyasal atıklar
  - Motor yağlar
  - Pil ve aküler

Tehlikeli Atıklar

Tehlikeli Atıkların Kontrol Yönetmeliğine göre; tehlikeli atıkların Çevre ve Orman Bakanlığından lisans almış atık geri kazanım ve bertaraf tesislerine gönderilmesi gerekmektedir.

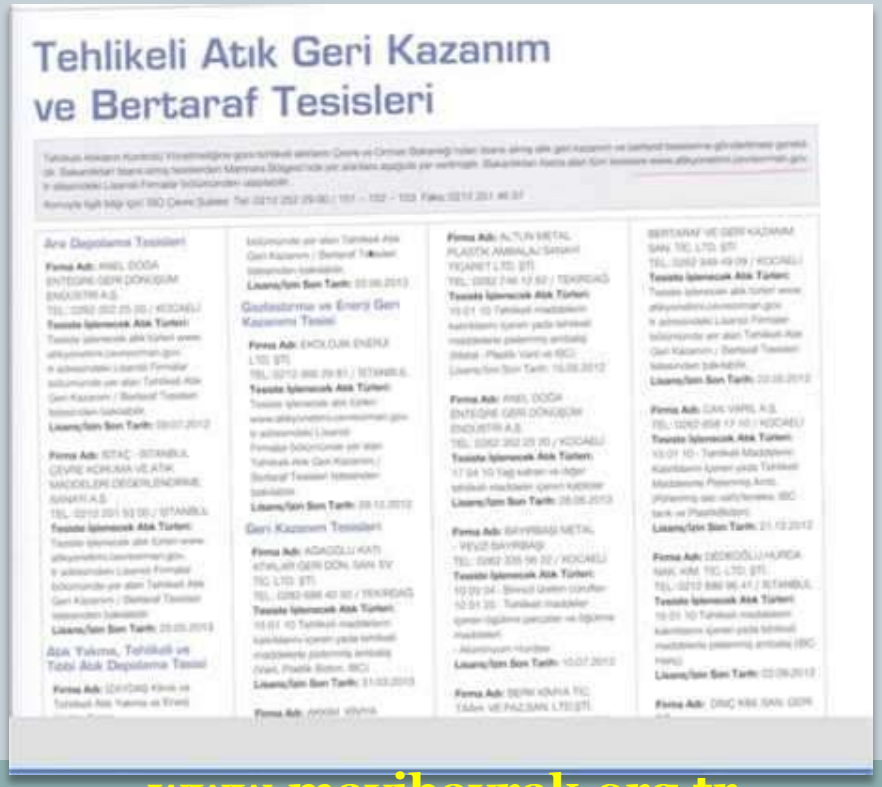

Yat bakım onarım üniteleri

- Temiz ve bakımlı olması
- Izgaralarla toplanan atıkların kurutulduktan sonra tehlikeli atık olarak lisanslı bir toplayıcıya verilmesi, çöpe atılmaması
- Mümkünse kimyasal arıtma tesisi kurulması

Çevre politikası ve planı

Marinada çevre politikası ve planı olmalıdır.(Kriter 7)

Bu plan su,atıklar ve enerji üretimi ; sağlık ve emniyet sorunları,çevre dostu ürünlerin kullanımı konularında referans oluşturmalıdır.

- **TAKİP DEFTERİ**
- **ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ**

- Eğer takip defteri tutuluyor ise bir önceki yapılan faaliyetler ve buna bağlı eklerin (Ek-3) başvuru formu ile birlikte teslim edilmesi gerekmektedir.
- Eğer marinada uygulanan çevre yönetim sistemi var ise ;uygulanan çevre yönetim sistemi sertifikası ekte başvuru dosyasıyla beraber teslim edilmelidir.

ÇEVRE DANIŞMANLIK FİRMALARINDAN MUTLAKA DESTEK ALIN !

Çevresel Takip Sistemi

ÖRNEK ÇEVRESEL TAKİP DEFTERİ
(GERÇEKLEŞME RAPORLAMA TABLOSU)

Çevrese: Takip Sistemi raporlamasında aşağıdaki gibi örnek tablo gibi bir tablo hazırlanmalıdır.

Marinanın adı:	Marina
Sorumlu kişinin adı:	
Yıl:	2010

HEDEF	TANIM	TARİH	İLGİLİ KİŞİ	BELGELER
1	**Elektrik**			
1a	Enerji tasarrufu yapan ampüllerin marinada her ilgili noktaya yerleştirilmesi	15.01.2010	Teknik Md	Faturaların fotokopisi ve fotoğraf
1b	Su tasarrufu yapan duşların montajı	15.02.2010	Teknik Md	Faturaların fotokopisi ve fotoğraf
1c	Eski ekipman ve tesisat/ donanımın değiştirilmesi	15.03.2010	Teknik Md	Buzdolabı, çamaşır makinesi, vs.
1d	Güneş ışığı kolektörü	01.04.2010	Teknik Md	Güneş ışığıyla suyun ısıtılması
1e	Dalgakırandaki elektrik sisteminin 4 amperle sınırlandırılması	15.03.2010	Teknik Md	Böylece elektrikli ısıtıcılar kullanılamaz

ULAŞILAN HEDEFLER			
Ulaşılan hedefler	01-12-2010	1a 2a 1c 1e	Ulaşıldı Ulaşıldı Ulaşıldı Ulaşıldı
Diğer Açıklamalar:	1d hedefi gerçekleştirilemedi ancak bir sonraki senenin programına alındı.		

Çevre yönetim sistemi

- **Çevre eğitim etkinlikleri ile aynı şey değildir!**
- Eğitim etkinlikleri bilinç oluşturmaya dönüktür, yönetim sistemi marinanın çevresel koşullarının iyileştirilmesine dönüktür. Koşulların iyileştirilmesine dönük yapılan eğitimler ile çevre bilinci amaçlı eğitimler birbirine karıştırılmamalıdır.
- Her sene muslukların fotoselli sisteme geçirilmesi, lambaların tasarruflu olanlarla değiştirilmesi veya yangın eğitimi yazılmamalıdır
- Her yıl yeni bir çevre sorunu hedef alınarak takip sistemine alınmalıdır

ÇEVRE DOSTU ÜRÜNLERİN KULLANIMI

ATIK YÖNETİMİ

ENERJI TÜKETİMİ

ÇEVRESEL YÜKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Çevre eğitim etkinlikleri

- **Hedef kitle çeşitlendirilmelidir**
  - Yat sahipleri, kaptanlar, marina personeli, marina ziyaretçileri, yöredeki okulların öğrencileri, vb.

- **Etkinlikler çeşitlendirilmelidir**
  - Kıyı temizliği, deniz dibi temizliği, resim/fotoğraf yarışması, çevre filmleri gösterimi, vb. gibi etkinlikle zaten yapılmaktadır.
  - Yatçılar için yat kaynaklı kirlilikler konu olarak seçilebilir.
  - Yeni kriterlerle (biyolojik çeşitlilik, istilacı türler ve deniz koruma alanları) ilgili en az 1 etkinlik yapılmalıdır.

- **Etkinlikler belgelendirilmelidir**

  Fotoğraf, web haberi, gazete kupürü gibi belgeleri mutlaka saklanmalı ve bir sonraki yılın MB başvurusunda gönderilmelidir.

Çevre eğitim etkinlikleri

ÇEVRE EĞİTİM ETKİNLİKLERİNDE FARKINDALIK YARATMAK!

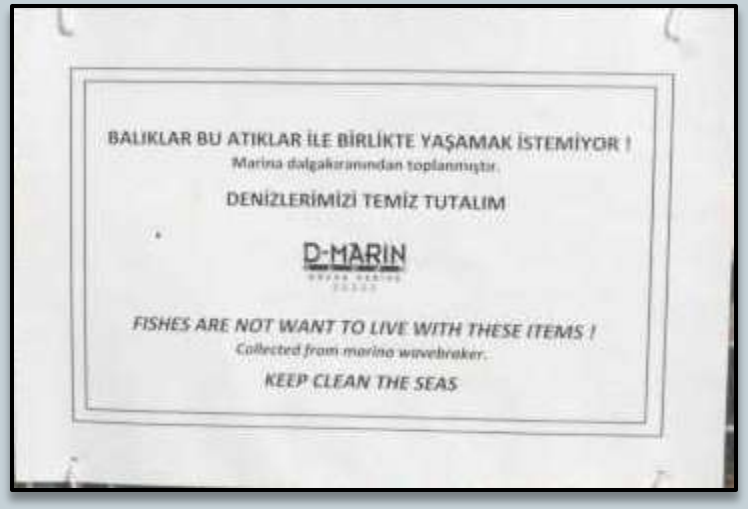

Cankurtaran ve ilkyardım malzemeleri

İLK YARDIM BİRİMİNDE BULUNMASI GEREKEN MALZEMELER

1.Suni solunum için havayolu aparatı(airway)
2.Yara bandı
3.Üçgen sargı veya boyun askısı
4.Steril yara bohçaları(ped)
5.Steril göz sargısı
6.Steril gazlı bez
7.Elastik bandaj
8.Çengelli iğne, makas
9.Ayarlı turnike
10.Yapışkan flaster
11.Nonsteril cerrahi eldiven
12.Ağzı kapaklı (dikişli)poşet en az 2 adet
13.Boyunluk (sert çene destekli olmalıdır) en az 3 boy
14.Not defteri ve kalem, deri üzerine silinmeye dayanıklı yazı yazabilen bir kalem
15.İlk yardım kitabı

MARİNADA BULUNDURULMASI GEREKEN CANKURTARAN MALZEMELERİ

Her ponton başında yeterli uzunlukta ipi ile birlikte can simitleri
•Marinada suya düşen birinin olması durumunda çıkabileceği şekilde suya ine merdiven
•Kurtarma botu
1.Kancalı kurtarma aparatı (hook)

Engelliler için olanaklar

- Tuvalet, rampa ve yata ulaşım imkanları bulunmalı
- Tuvaletler kilitli olmamalı
- Tuvalet giriş çıkışlarında basamak olmamalı
- Tuvalet kapıları geniş (en az 90 cm), dışa doğru açılır olmalı ve içerisi sandalyeyi koyabilecek şekilde geniş olmalıdır

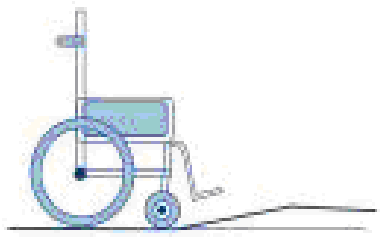

Eğimler %8' den fazla olmamalıdır.

YATLARDA MAVİ BAYRAK

- Yatlarda Mavi Bayrak bir takım çevre davranış kurallarını uymayı taahhut eden ,Türkiye'de Türk bayraklı ve Türk vatandaşlarına ait olup ta Türkiye'de kışlayan yat sahiplerine verilen bir çevre ödülüdür.

ARTIK TÜRK VATANDAŞLARINA AİT VE TÜRKİYE'DE KIŞLAYAN YABANCI BAYRAKLI YATLARDA MAVİ BAYRAK İÇİN BAŞVURU YAPABİLİYOR

- Yatlarda Mavi Bayrak ,yat sahiplerine bir yıl süre için verilen bir çevre ödülüdür.Başvurular her yıl yenilenir.Marina yöneticisinin önerisi ve Türçev in değerlendirmesi sonucunda 'Yatlarda Mavi Bayrak Ulusal Jurisi'nin kararı ile kesinleşir.Yatların kriterlere uyup uymadığı marina yönetimi tarafından takip edilir,ayrıca Türçev tarafından denetlenir.

Yatlarda Mavi Bayrak

- Marinaların duyuru yapmaları zorunlu
- Panoda veya uygun bir yerde ilan edilmeli (yeni panolarda var)
- Başvurular Marina müracaatları ile birlikte yapılmalı
- Yat başvuruları için teşvik yapılmalı

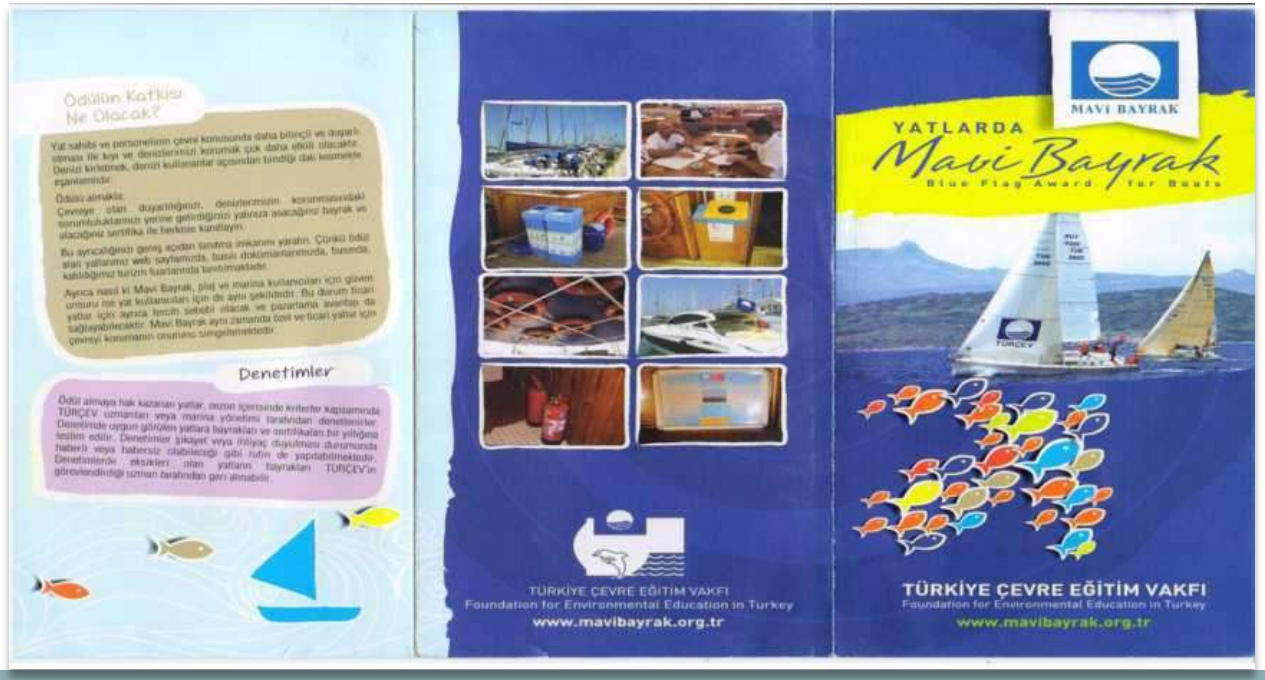

Yatlarda Mavi Bayrak Broşürü

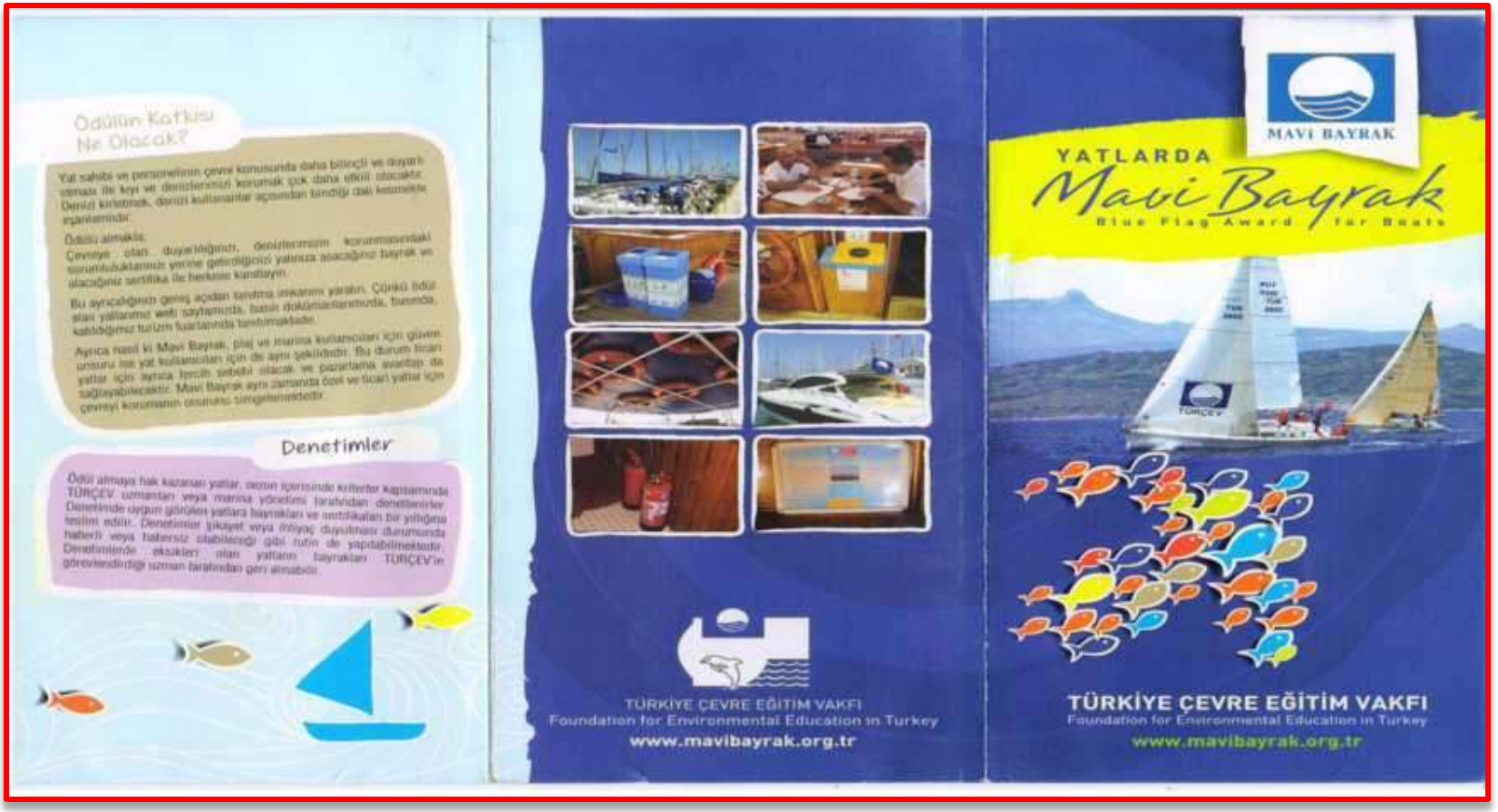

Yatlarda Mavi Bayrak Posteri

MAVİ KART VEYA ATIK TAKİP FORMU

Muğla ve Antalya'daki yatlarda mavi kart uygulaması mevcuttur.Diğer illerdeki mavi bayrak başvurusunda bulunacak yatların yat başvuru formunda verilen atık takip formlarını düzenli olarak doldurmaları gerekmektedir.

MARİNALARDAN BEKLENTİLER

- Ödül için aday olabilecek yatların belirlenmesi
- Marina yetkililerinin yatlarda mavi bayrak programını anlatması,konunun basında işlenmesi
- Ödül almış yatların marina içerisinde ayrıcalıklara sahip olması
- Yatlarda mavi bayrak programının yaygınlaşması için broşürler,kitapçıklar bastırmak ve seminerler düzenlemek
- Yat sahipleri ile ödül almış yatlar arasında bağlantıyı kurmak

MARİNALAR İÇİN MAVİ BAYRAK KRİTERLERİ KILAVUZ NOTLAR KİTABI

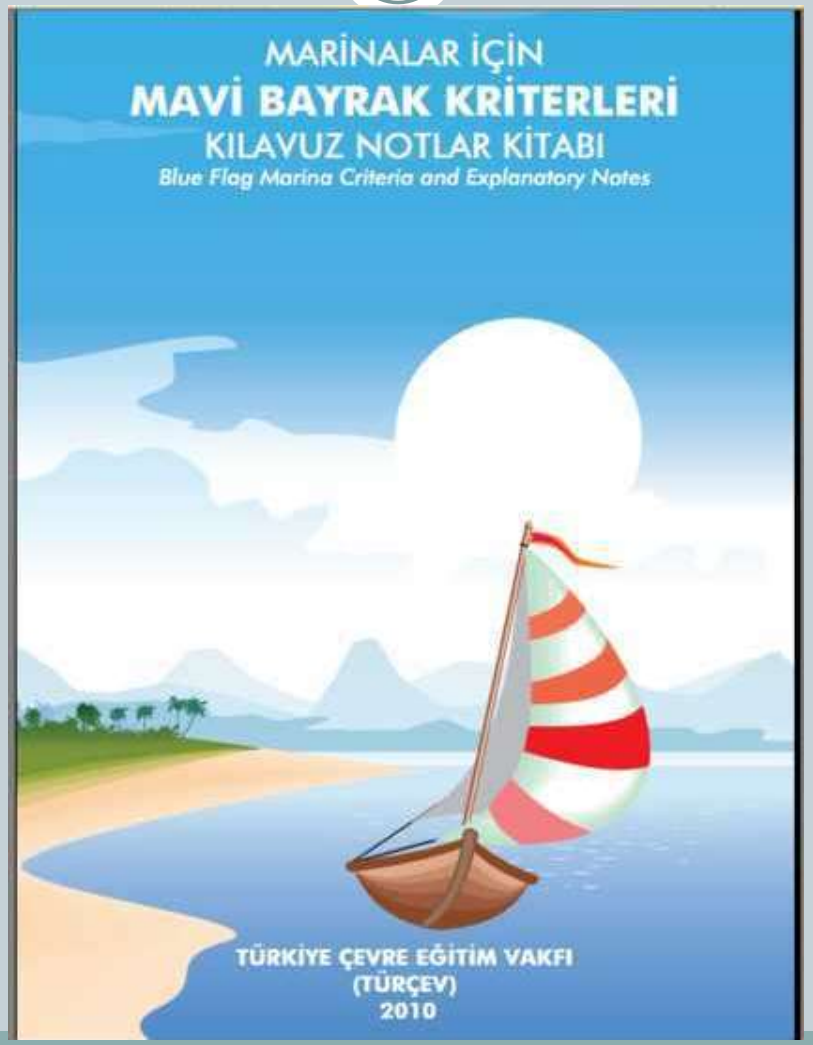

www.mavibayrak.org.tr

TÜRÇEV
TÜRKİYE ÇEVRE EĞİTİM VAKFI
Foundation For Environmental Education In Turkey

MAVİ BAYRAK
Blue Flag

Yeşil Anahtar
Green Key

Eko-Okullar
Eco-Schools

Çevrenin
Genç Sözcüleri
Young Reporters

OKULLARDA
ORMAN
Learning About
Forests

www.turcev.org.tr
www.mavibayrak.org.tr
mavibayrakmugla@turcev.org.tr